

dluhu — bylo odporovatelným a že bylo provedeno dlužnicí na jeho škodu v úmyslu jej poškoditi.

Neposoudil proto odvolací soud po právní stránce věc správně uznáv, že jednáním dlužnice J-é, zkráceni jsou ostatní její věřitelé, mezi nimi i erár a že je tedy odporovatelným.

Bylo proto změnou rozhodnutí soudu odvolacího obnoviti rozsudek prvního soudu; při tom bylo však potřebí opravití znění výroku rozsudečného v tom směru, že žalobci nepřisluší vlastnický nárok na uložené peníze, neboť bez odevzdání (§ 425 až § 428 obč. zák.) vlastnictví jejich nemohl nabýti, leda že by se myslilo na vlastnictví pouze ve smyslu jmění, majetku (§ 353 obč. zák.), nýbrž že mu přísluší nárok na vydání uložených peněz (§ 1425 obč. zák.).

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 4. března 1923. čj. Rv-I 1673-23. Dr. Vilém Grešl.

K výkladu čl. XLII. uvoz. zák. k civ. řádu soud.

F. K. žaloval V. B-ovou a A. R-ého žádaje o rozsudek, že jsou žalovaní povinni předložiti seznam o jmění zemřelého manžela žalované H. B., obsahující soupis jmění a jeho dluhů, a udati, co jest jim známo o jeho jmění, o jeho dluzích neb o zatajení nebo zamlčení jmění toho a přísahou stvrditi, že tyto jejich údaje o jmění jsou správnými a úplnými.

Žalobní žádost odůvodňoval žalobce takto:

Pozůstalost po H. B. byla pasivní a exekuce žalobcova pro 14.295 Kč vyšla téměř na prázdno. Žalovaná V. B. žila se svým manželem ve společné domácnosti až do jeho smrti. Žalovaný A. R. byl zetěm H. B. a tento se s ním a se svou manželkou radil v posledním čase před svou smrtí o všech svých obchodních a majetkových záležitostech a byl jeho majetkový stav znám oběma žalovaným velmi dobře. Když H. B. zemřel, měl dosti značný majetek v penězích, v obchodních pohledávkách, v pohledávkách na běžných bankovních účtech a v četných nemovitostech. Také zakoupil množství vína v Maďarsku, kam zaslal mnoho svých sudů, aby v nich bylo víno dopraveno. Mimo to měl též svou registrační pokladnu, ohnivzdornou pokladnu, kočár, povozy, koňské postroje, koně a podobné. Po smrti H. B. nedalo se jmění zjistiti a byli to právě žalovaní, kteří s jednotlivými

částmi tohoto jmění po smrti H. B. docela o své ujmě disponovali.

Žalovaná V. B. namítala: Z toho, že žalovaná jest manželkou H. B., nelze vyvozovati její povinnost podle čl. XLII. uvoz. zák. k civ. řádu soud. Ona nic nezatajila. Pokud bylo jmění H. B. prodáno veřejnou dražbou, stalo se tak podle pravoplatného rozsudku manželova věřitele. O tom se mohl žalobce přesvědčiti u exekučního soudu a u obecního úřadu.

Žalovaný A. R. namítal: Žalovaný není dědicem pozůstalosti. Žalobce vůbec netvrdí, že žalovaný ukryl některé předměty z pozůstalosti, a tvrdí pouze, že se s ním zemřelý radil v obchodních věcech. Od žalovaného nelze požadovati seznamu jmění nebo přísahu o stavu jmění, pokud nebude prokázáno, že žalovaný odstranil nebo zatajil některé části pozůstalostního jmění. Žalovaný pozůstalostní jmění nespravoval a také neměl evidenci jmění toho. Žalobce vypočítává věci, které H. B. měl. Žalobce musel by prokázati, že žalovaný zamlčel vědomě nebo ukryl tyto předměty do pozůstalosti snad patřící.

První soudce uznal právem, že jsou žalovaní povinni udati do 14 dnů pod exekucí, co je jim známo o zatajení nebo zamlčení jmění H. B., a potvrdil přísahou, že tyto jejich udaje jsou správnými a úplnými, ale soudce zamítl další část žalobní žádosti, aby uznáno bylo právem, že jsou žalovaní povinni předložit seznam o jmění H. B., obsahující soupis jmění a jeho dluhů, a udati, co je jim známo o jeho jmění, o jeho dluzích, a potvrditi přísahou, že tyto jejich udaje o jmění tom jsou správnými a úplnými.

První část rozsudku odůvodnil soudce tím, že pokládal za zjištěno, že byly viděny u H. B. krátce před jeho smrtí velké peněžní obnosy, že po něm zůstalo různé pozůstalostní jmění, že byly rozšířeny pověsti o H. B., že hodil před svou smrtí v horečce tašku z penězi do kamen, kterou prý vytáhla žalovaná, že žalovaný A. R. dělal asi 8 dní po smrti H. B. inventář, že prodal různé věci asi za 24.000 Kč, a že tudíž měli žalovaní patrně vědomost o tom, co se stalo s majetkem H. B. po jeho smrti, zdali a jak byl zamlčen a zatajen, a že možno se právem domnívati, že nějaké jmění po H. B. bylo zamlčeno a zatajeno.

Jako důvod pro zamítnutí další části žalobního petitu uvedl soudce to, že článek XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. ukládá povinnost předložit seznam jmění neb dluhů a udati, co dotyčnému o jmění

neb dluzích je známo, — pouze tomu, kdo je podle občanského práva povinen udati jmění nebo dluhy, že však žalovaní podle přednesu žalující strany neměli takovou povinnost.

Žalovaný A. R. podal odvolání udávaje, že by žalobce musil prokázati, že on sám neví o nějakém jmění H. B. a žalovaný o něm ví neb věděti musí, a že žalobce, ví-li o všem, nemůže žalovati.

Odvolací soud nevyhověl odvolání udav, že po stránce právní byla věc zcela podle zákona posouzena, že žalobce prokázal svůj právní zájem, že netřeba mu dokazovati, že žalovaní věděli o zatajeném neb zamlčeném jmění, že jest správný názor odvolání, že nemůže žalobce tehdy žalovati, když ví, kam se určité předměty jmění poděly, protože by byla žaloba zcela bezúčelná, že však žalobce, ač má o různých věcech takovou vědomost, neví přece spolehlivě o všech, jež udává, co se s nimi stalo.

Do volací soud nevyhověl dovolání žalovaného z těchto důvodů:

Dovolatel, vytýkáje napadenému rozsudku nesprávné právní posouzení věci, vychází ze stanoviska, že kromě té podmínky, že žalobce má soukromoprávní zájem na přísežném seznání a zamlčení nebo zatajení majetku zemřelého H. B., ježto jeho věřitel nedošel z pozůstalostního jmění pro svou pohledávku uspokojení, ostatní podmínky druhého případu vyjevovací podle čl. XLII. uvoz. zákona k c. ř. s. u něho, to jest žalovaného, dány nejsou. Žalobce prý neprokázal, že kromě věcí, které ze jmění H. B. scházejí, ale o kterých jest známo, co se s nimi stalo, případně, kde se nalézají, proč k vůli jejich zmizení ze jmění H. B. je žaloba o vyjevovací přísahu bezúčelná a tudíž vyloučena, protože přímo může býti žalováno o jejich vydání případně o náhradě za ně, z majetku H. B. byly odstraněny, zamlčeny nebo zatajeny ještě jiné předměty nebo součástky jmění, o nichž žalobce nevěděl nebo aspoň bezpečnou vědomost o nich neměl a také prý žalobce nepodal osvědčení o tom, že žalovaný o nějakém zamlčení nebo zatajení jmění H. B. ví.

Avšak žalovaný vycházejí z tohoto stanoviska a dovozuje z něho neoprávněnost žaloby, nepřihlíží k tomu, případně neuznává za správné, co odvolací soud vzal za osvědčeno, a nevychází ze skutkového základu, který jest podkladem napa-

deného rozsudku a na němž jest rozsudek tento zbudován. V odpor bráti hodnocení důkazů v odvolacím řízení dle § 503 c. ř. s. však nelze a rovněž nelze odchýlit se při výtce podle § 503 č. 4 c. ř. s. od skutkového podkladu nižšího soudu (§§ 513 a 498 c. ř. s.) a dovolatel, když tak činí, neprovádí uplatňovaný dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci po zákonu.

Nižší soudy shledaly, že mimo částku 5000 Kč, za kterou vdova V. B. od obchodníka vínem A. K. odebrala víno, a kromě nedobytné pokladny, kočárů, vozu, sudů, kteréžto věci byly exekučně jako majetek H. B. prodány, dále kromě sklepa, zařízení v něm a sudů, pozemku zvaného »škarpa«, které prodal ale jako své vlastnictví žalovaný, měl asi H. B. ještě jiné předměty ve svém majetku, tak na př. cennosti, zejména však hotové peníze a o těch že se neví, případně, že žalobce nemá o nich spolehlivé vědomosti.

Nižší soudy dále shledaly, že žalovaný patrně o jmění H. B. vědomost má a že ví, bylo-li z něho něco a jak zamlčeno nebo zatajeno. Toto přesvědčení opírá odvolací soud o to, že žalovaný byl zetěm H. B., byl zasvěcen do jeho majetkových poměrů a byl ve stycích s jeho rodinou, zejména s jeho pozůstalou manželkou, svou tchýní.

Vzhledem k tomu, co tedy odvolací soud shledal a za osvědčeno vzal, jsou podmínky pro žalobu na přísežné seznání žalovaného o zamlčení nebo zatajení jmění H. B. podle čl. XLII. uvoz. zák. k c. ř. s. dány a bylo žalobě právem vyhověno.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 7. listopadu 1923 č. j. Rv-II. 348-23. Řezba.

Valutová otázka na Hlučínsku.

První soudce vyhověl žalobě m. s. banky, odsoudiv žalovaný spořitelní a záloženský spolek k zaplacení 2428 Kč. Podle nesporného tvrzení žalující banky nabyla vlastnictví vkladů F. Pa 2000 M u žalovaného spolku ze dne 15. února 1920 cessí, o níž uvědomila spoř. a z. spolek. Vklad byl vypovězen 14. dubna 1922. Žalovaný spolek odepřel vyplatiti vklad v čsl. měně, poněvadž jeho valná hromada usnesla se vyplácti vkladu nadále (na Hlučínsku) v říšskoněmecké měně, vkladatel F. P. sám také přál si zúčtování i výplatu v markách. — K nařízení vlády ze dne 4. května 1920 čís. 322 sb. z. a n. převedl žalovaný spolek